

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KAZAMATY

il. Paweł Jaroński

Współcześnie wyraz KAZAMATY to rzeczownik plurale tantum – tak jak SANIE, SKRZYPCE czy DRZWI – a więc rzeczownik mający wyłącznie formy liczby mnogiej. Słowo KAZAMATY – w dopełniaczu KAZAMAT (nie: „kazamatów”) – oznacza ‘podziemia, lochy służące jako ciężkie więzienie’. Dawniej używano też formy liczby pojedynczej KAZAMATA, ale w nieco innym znaczeniu: ta KAZAMATA (lub częściej te KAZAMATY, wcześniej: KAZEMATY) było to ‘sklepione, kamienne lub betonowe pomieszczenie pod fortyfikacjami, służące jako magazyn lub stanowisko obronne w czasie wojny’. Na pierwszych pancernych fregatach budowanych w drugiej połowie XIX w. mianem KAZAMATA określano natomiast ‘opancerzone pomieszczenie umieszczone pod pokładem, chroniące działą i jego obsługę’. KAZAMATĘ w znaczeniu „fortyfikacyjnym” zapożyczyliśmy z języka niemieckiego (niem. Kasematte), w którym jest zapożyczeniem z włoskiego: włoskie case-matte oznaczało dosłownie ‘lochy podziemne’ – tak to, po licznych kolejach losu, KAZAMATY wróciły do pierwotnego znaczenia.